

davor hrvoj

ŽIVOT PREMA JAZZAHEADU!

Ovogodišnji Jazzahead! potvrdio je status najveće svjetske manifestacije na području jazz glazbe. Od 19. do 22. travnja 2018. godine Bremen je bio najpoželjnije okupljalište u svijetu jazza. Iako se na nekoliko zadnjih izdanja pokazalo da ne može prihvatiti i zadovoljiti potrebe svih zainteresiranih, svih posjetitelja, ovogodišnji međunarodni jazz sajam zabilježio je novi porast broja sudionika. Tvrtki koje su izlagale, delegata, izvođača i stručnih sudionika bilo je 3.282 iz čak 61 zemlje s raznih kontinenata, a ukupno je bilo više od 17.000 posjetitelja koji su sudjelovali na sajmu i pohodili koncerte. Sudionici iz 35 zemalja s pet kontinenata sudjelovali su na više od 350 unaprijed dogovorenih ili ad hoc upriličenih susreta poslovnih partnera ili onih koji su to željeli postati.

Tijekom trajanja sajma, na kojem je uvijek postavljen veliki štand za prodaju ploča i CD-ova, bile su otvorene dvije izložbe: portreta jazz glazbenika Jensa Bommertaa i plakata naslovnica najpoznatijeg europskog - zapravo međunarodnog, trojezičnog (engleski, njemački i poljski) jazz časopisa, u stvari umjetničkih radova Rafala Olbinskog, također portreta svjetskih jazz glazbenika.

Poseban doživljaj bilo je upoznavanje s tehnikom kojom su snimani rani albumi za kultnu njemačku diskografsku kuću MPS Records, za koju su, među ostalima, objavljivali Oscar Peterson, Lee Konitz, Jean-Luc Ponty i Monty Alexander. Taj perfektno održavani profesionalni Telefunkenov magnetofon podsjetio me na stare Studerove magnetofone na HRT-u, no na tu primjedbu moj je domaćin odmah ispalio: „Da, ali ovaj je Telefunken puno stariji!“

Jazz u vrtiću

Održani su razni okrugli stolovi, predavanja, glazbene radionice. Zapaženi su bili konferencija o ulozi medija u jazzu s naglaskom na razvoj i širenje važnosti videa, okrugli stol o budućnosti jazza vezan uz video, simpozij na temu improvizacija i jazz za djecu koji je pokazao važnost upoznavanja djece s jazzom još u vrtićkoj dobi, a rezultirao je koncertom djece u dobi od 5 do 10 godina, te okruglim stolom na temu unapređenja statusa žena u jazzu.

Mnoga jazz događanja održana su uoči sajma, u pretprogramima, a tijekom tri dana u programima Polish Night, European Jazz Meeting, German Jazz Expo i Overseas Night, održano je četrdesetak nastupa u trima koncertnim prostorima, od kojih su dva u istom kompleksu hala, a jedan, klupski, u susjednoj zgradi. Sve je održano po planu, koncerti su počinjali točno u sekundu, a nije održan tek jedan, i to zbog bolesti izvođača.

Programne su birala četiri međunarodna žirija, svaki sa sedam jazz eksperata koji se svake godine mijenjaju. Svaki od njih morao je preslušati sve pristigle ponude, a u svakoj kategoriji bilo ih je nekoliko stotina. Naime, nastupiti na Jazzheadu! stvar je prestiža, ali i dobar poslovni potez. Mnoge od današnjih svjetskih jazz zvijezda svoje su prvo predstavljanje imale upravo na ovom sajmu.

Koncerte su obilježili međunarodni sastavi, od golobradih do sijedih brada, iako se radi većinom o mladim glazbenicima, od reda vrhunski tehnički potkovanima.

Iako su zastupljeni svi pristupi, od *mainstreama* preko *free* do *etno jazz*, kao što je već godinama trend, većina glazbenika priklanja se atonalnom pristupu. To mladi vole, ili barem misle da vole, a promotori nameću s obrazloženjem da je to nešto novo, kreativno, inovativno, progresivno. No, prava je istina da je glazba većine tih sastava nešto što je bilo avangardno 1960-ih i 1970-ih i danas bismo o tome mnogi govoriti kao o nečemu što je retro. Većina ih uglavnom izvodi originale -vlastite skladbe, ponekad i obrade tradicijske glazbe, a tek su rijetki koji pokušavaju na svoj način pristupiti jazz standardima. Trend je, također, da autori vlastite skladbe ukrašavaju narodnom ornamentikom.

Nova zvijezda jazz

Ovogodišnja zemlja partner Jazzheada! bila je Poljska, s posve valjanim razlogom. Naime, pokazalo se da je u toj zemlji jazz scena na visokoj

razini. Program poljskog jazz otvoren je koncertom Grzech Piotrowski's World Orchestra, a održani su i gala koncerti sastava Anne Marie Jopek i Leszeka Możdżera, te Maciej Obara Quarteta. U sklopu Polish Nighta nastupilo je osam sjajnih sastava, uglavnom predstavnika mlađih naraštaja, koji su predstavili tehničku kvalitetu i stilsku raznolikost. Najveću pažnju izazvao je Marcin Wasilewski Trio koji je dva dana kasnije održao još jedan koncert, u Muzeju suvremene umjetnosti Weserburg. Ohrabrujuće, budući da je već poznat datum zagrebačkog koncerta ovog, jednog od najboljih europskih klavirskih trija. Nastupit će 19. listopada u klubu Kontesa, na festivalu Jazz.hr/jesen.

Zaista je divno bilo promatrati kako su upravo sastavi koji su nedugo nastupili u Zagrebu ili će to učiniti u skorijoj budućnosti, pokupili najveće simpatije i odobravanje publike. Primjerice, u programu European Jazz Meeting briljirao je austrijski satav Shake Stew koji je 2017. nastupio na festivalu Jazz.hr/jesen, a u programu Overseas Night oduševio je američki pijanist Justin Kauflin, štićenik legendarnog Quincyja Jonesa, koji je godinu dana ranije nastupio na istom, zagrebačkom festivalu. U razgovoru poslije bremenskog koncerta, koji su prisluškivali njegovi brojni obožavatelji koji su mu došli čestitati na uspjehu, Kauflin se prisjetio tadašnjeg jazz tuluma koji sam za njegov trio priredio u svojem domu, preciznije, albuma koji smo tada preslušavali - "Miles Davis Quintet: Freedom Jazz Dance: The Bootleg Series, Vol. 5", tj. skladbe koja nas je tada potpuno zaokupila - „Freedom Jazz Dance“, čak i detalja i svih komentara koje smo tada ispucali. S oduševljenjem je primio vijest o

objavljivanju novog izdanja iz edicije „Miles... Bootleg...“ i izjavio da će to biti prvi predmet njegova sljedećeg izučavanja.

U programu „Overseas Night“ nastupilo je osam sastava iz raznih dijelova svijeta, a koncerti su bili rasprodani, baš kao i prethodnih godina. Najburnijim ovacijama nagrađena je sjajna američka pjevačica Jazzmeia Horn, nova zvijezda *jazza* koja je oduševila sjajnim *scat* improvizacijama i pozitivnom energijom. Već prije, dok njezin honorar još nije bio tako visok kao sad, dogovoren je njezin zagrebački koncert za veljaču 2019. godine u ciklusu Jazz.hr. Poučeni iskustvom, organizatori su ove godine ispred kluba postavili video zid oko kojeg se okupljao velik broj publike jer jednostavno u klub nisu mogli ući svi zainteresirani.

Jazz život

Svi koncerti su snimljeni audio i video i dostupni za naknadno upoznavanje s programom i promociju.

Istodobno, diljem grada, koji je tih dana disao u ritmu *jazza*, ta se glazba svirala u tridesetak klubova, ali i u hotelima i drugim prostorima u kojima su se, među ostalima, također predstavili mnogobrojni poljski *jazzisti*, a mnogi su nastupali i na otvorenim prostorima. Zapravo, toliko *jazz* programa da su se mnogi preklapali u terminima i naprosto je nemoguće sve pratiti. Za optimalan učinak potrebna je pomna priprema, ali niti to nije dovoljno jer u nekom trenutku već padaš s nogu, i to postaje silan fizički napor. Naime, program se odvija od ranih jutarnjih sati do kasno u noć.

Koja to sila svake godine u drugoj polovici travnja vuče tolike poklonike *jazza* u prohladni Bremen, zašto se svjesno izlažu takvim naporima, iscrpljuju do iznemoglosti, koliko im snage ostaje za istinsko uživanje, zašto neki spavaju u svojem stolcu ili na podu a svirka je tako dobra, zašto neki parovi dolaze s bebama, zašto gladuju ili se hrane tek na brzinu, zašto pristaju na čačkalice u očima...? Zašto si život organiziraju prema datumima Jazzaheada!, iako tu ni ne nastupaju najveće svjetske zvijezde *jazza*? Zašto Matthias Winckelmann, legendarni producent i utemeljitelj kultne diskografske kuće ENJA Records, redovito obilazi sajam, a jedva hoda, i to na štakama? Zato što ne znaju i ne mogu drukčije. Jazz im je više od užitka ili posla, on je njihov život. Neka je to nevjerojatna, magična privlačnost, posebna energija. Tamo zaboravimo na sve osim na *jazz*, svaki privatni i poslovni razgovor je o *jazzu*, svaki pogled pada na neki *jazz* simbol, svaki koncert je jednako važan... Većina zbog toga ulazi u veliki trošak, jer tek rijeki dolaze na poziv i trošak organizatora koji je od *jazza* napravio unosan posao i na njemu stekao ugled.

Na završnom domjenku najavljena je zemlja partner Jazzaheada u 2019. godini - bit će to Norveška, zemlja nadasve bogate *jazz* tradicije i kreativne *jazz* scene. Osim toga, uz predstavljanje na Jazzaheadu!, Norveška će u 2019. biti u fokusu Berlinalea i Međunarodnog sajma knjiga u Frankfurtu.

Dragi istomišljenici, vidimo se dogodine na Jazzaheadu!